

УДК 342.567.844 (477)

Лесько Наталія
Національний університет “Львівська політехніка”,
Інститут права, психології та інноваційної освіти,
доктор юридичних наук,
доцент кафедри адміністративного та інформаційного права
leskonataly@gmail.com
ORCID ID 0000-0002-1790-8432

ТИПОЛОГІЯ КОРУПЦІЙНИХ ПРОЯВІВ У ПОЛІЦІЇ

<http://doi.org/10.23939/law2020.27.146>

© Лесько Н., 2020

У статті розглянуто теоретичні аспекти типології корупційних проявів в поліції. Наголошується на існуванні корупційних ризиків, що впливають на ефективність діяльності органів поліції. Доведено, що запобігання корупційним ризикам це складний процес, оскільки не всі ризики можна ідентифікувати й оцінити, багато з них мають вірогідний характер. Розглянуто засади кримінальної, адміністративної та дисциплінарної відповідальності поліцейських за вчинення корупційних правопорушень. Виокремлено та досліджено основні корупційні ризики під час проходження служби в органах Національної поліції. Запропоновано шляхи щодо мінімізації потенційних корупційних ризиків під час проходження служби в органах Національної поліції.

Підкреслено, що існують два основні підходи до визначення корупційних деліктів в державній службі: формування та нормативно-правове визначення переліку на основі суб'єктивних уявлень про корупцію; формулювання сутнісних ознак корупції. В антикорупційному законодавстві реалізується змішаний підхід, що включає наявність легальних дефініцій і затверджених переліків корупційних злочинів. Проте, легальна дефініція корупції, дана в ст. 1 Закону України “Про запобігання корупції”, не має практичного застосування. Доцільно відмовитися від спроби визначити корупцію в законодавстві, оскільки точне та вичерпне визначення цього явища неможливо.

Запропоновано розрізняти корупційні правопорушення та правопорушення корупційного характеру. Корупційне правопорушення – це невиконання державним службовцем або іншою особою вимог, встановлених законодавством України про запобігання корупції. На відміну від корупційного правопорушення протиправне діяння, вчинене державним службовцем з метою отримання матеріальної вигоди для себе особисто або для третіх осіб, отримання або вимагання винагороди за виконання посадових обов'язків, є правопорушенням корупційного характеру. Таке правопорушення може бути кваліфіковано як злочин або як дисциплінарний проступок.

Ключові слова: Національної поліції, корупція, корупційні ризики, адміністративна відповідальність, дисциплінарна відповідальність.

Постановка проблеми. Протидія корупції в системі державної служби залишається одним з першочергових завдань всіх органів державної влади, зокрема органи Національної поліції. Саме з цією метою були прийняті закони, що встановлюють комплекс заходів з протидії корупції. Частина цих заходів включена в законодавчі акти, що регулюють відносини, які виникають у зв'язку з проходженням служби в поліції. Матеріально-правові засади протидії корупції в системі державної

служби взагалі і в поліції зокрема сформовані. Для того, щоб протидія корупції в поліції була успішною, необхідно всебічно охарактеризувати це явище, визначити об'єктивні і суб'єктивні ознаки, виявити специфіку корупції в поліції, встановити коло суб'єктів протидії корупції, їх компетенцію. Завдання розкриття об'єктивних ознак корупції може бути вирішено за допомогою вивчення зовнішніх проявів, їх систематизації та класифікації.

Аналіз дослідження проблеми. На питання протидії корупції в діяльності правоохоронних органів звертали увагу у своїх працях О. М. Бандурка, Ю. П. Битяк, Н. П. Бортник, О. В. Джафарова, С. Д. Дубенко, В. В. Конопльов, М. В. Ковалів, Т. О. Коломєць, А. Т. Комзюк, Ю. В. Корнєєв, О. В. Кузьменко, О. І. Миколенко, О. І. Остапенко, В. Л. Ортинський, О. П. Рябченко, М. М. Тищенко тощо. Водночас, зазначені питання залишаються актуальними і вимагають наукового аналізу.

Мета статті – дослідження типології корупційних проявів в поліції.

Виклад основного матеріалу. Вивчення інформації, що міститься в статистичних матеріалах, які формуються в Національній поліції, в звітах, доповідях, інших документах МВС України, у судовій практиці, наукових досліджень, зокрема соціологічного характеру, повідомлень в засобах масової інформації вказує, насамперед, на прояви корупції, з огляду на суспільний резонанс кримінальних справ стосовно поліцейських.

Акцентування уваги на корупцію в поліції, що спостерігається в засобах масової інформації, з одного боку, змушує керівництво України та МВС України оперативно реагувати та приймати відповідні організаційно-правові заходи. З іншого боку, як зазначає С. О. Шатрава, необхідність вжитих заходів обумовлює висока значимість правоохоронної служби для громадян [1, с. 44].

З усіх деліктів, вчинених поліцейськими, найбільш небезпечними є корупційні. Їх небезпека обумовлена, з одного боку, тим, що вони негативно впливають на авторитет правоохоронної служби в цілому, роз'єднують поліцію і суспільство, позбавляють поліцію необхідної суспільної підтримки. З іншого боку, корупція роз'їдає систему поліції зсередини, спотворює систему координат, якими керуються поліцейські при виборі варіанту поведінки в конкретних ситуаціях.

Корупція залишається поширеним явищем міжнародного масштабу. Але не можна стверджувати, що це явище повністю вивчено на рівні формування термінологічного апарату. У наукових дослідженнях, присвячених проблемам корупції, відзначається, що якщо говорити про юридичну кваліфікацію корупції, то необхідно визнати наявність багатьох визначень цього феномена.

У Кодексі поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку корупція визначається як виконання посадовою особою дій або бездіяльність в сфері посадових повноважень за винагороду в будь-якій формі в інтересах особи, яка дає таку винагороду як з порушенням посадових інструкцій, так і без їх порушення [2].

Зазначений Кодекс передбачає, що держави формують точне визначення корупції в національному законодавстві. Відповідно до цього визначення корупційному діянню притаманні ознаки: має місце в сфері посадових повноважень; відбувається за винагороду в будь-якій формі; відбувається в інтересах особи, що дає винагороду; не обов'язково пов'язане з правопорушенням. Кодекс передбачає такі форми прояву корупції, як виконання службовою особою обов'язків за умови отримання винагороди.

Довідковий документ ООН про міжнародну боротьбу з корупцією і Звіт Світового банку про роль держави в сучасному світі визначають корупцію як зловживання державною владою заради особистої вигоди [3]. У цих документах корупція містить ознаки винагороди та наявність державних владних повноважень. Однак в цьому визначенні корупційне діяння характеризується як зловживання державною владою, що потребує тлумачення.

У ст. 2 Цивільної конвенції про боротьбу з корупцією корупція визначається як прохання, пропозиція, дача або одержання прямо чи опосередковано хабара або будь-якого іншого неналежного переваги чи обіцянки такого, які порушують належне виконання будь-якого обов'язку або поведінку, необхідну від одержувача хабара, неналежного переваги чи обіцянки такого [4].

У нечинному законі України від 05.10.1995 р. № 356/95-ВР “Про боротьбу з корупцією”, корупція визначалася як використання особами, уповноваженими на виконання державних функцій, свого статусу та пов'язаних з ним можливостей для протиправного отримання матеріальних, інших благ і переваг, протиправне надання благ і переваг фізичними та юридичними особами.

У цьому визначенні виділяються ознака одержуваних благ і ознака протиправності отримання. У ст. 1 Закону України “Про запобігання корупції” це явище визначається як використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або, відповідно, обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей [5].

На нашу думку, корупція в чинному законі визначається, з одного боку, надмірно широко, включає не тільки продажні, а й інші діяння, а з іншого боку, вузько, враховує тільки корисливі мотивовані дії.

При дослідженні корупційних деліктів, вчинених поліцейськими, необхідно виходити з того, що, відповідно до кримінологічної теорії, вони відносяться до особливого виду – професійної деліктності. Найбільш поширеними деліктами в поліції є перевищення посадових повноважень, зловживання посадовими повноваженнями, отримання неправомірної вигоди.

А. Ю. Ангеленюк в М. І. Копин визначає корупцію в поліції як один із проявів корупції в системі правоохоронної органів, з чим важко сперечатися [6, с. 11]. На думку вчених, цей вид корупції володіє загальними та специфічними ознаками, які обумовлені правоохоронною діяльністю. Специфіку корупції в поліції додає те, що це зумовлює зростання правопорушень у сфері громадського порядку та зниження рівня публічної безпеки, створює умови для ухилення від відповідальності для дійсних правопорушників, що знижує ефективність правоохоронної діяльності.

З погляду на дослідження Г. В. Шевчука “Правовий статус управління з питань запобігання корупції та проведення люстрації в структурі МВС України”, корупцію в поліції доцільно розуміти як використання поліцейськими службових повноважень під час здійснення правоохоронної діяльності, діяльності управлінського характеру в інтересах третіх осіб або груп за матеріальну або іншу винагороду [7].

На нашу думку, для поліції характерні такі прояви корупції, як зловживання службовим становищем, вимагання та інші, зокрема, участь в різних формах в організованій злочинності, не передбачена компетенцією співпраця з комерційними організаціями, лобіювання інтересів (особливо для поліцейської системи матеріально-технічного забезпечення), побори та вимагання в контрольно-наглядовій та дозвільній діяльності. У наукових дослідженнях щодо корупції в поліції зустрічається термін “інтереси служби”. Термін “інтереси служби” зустрічається в ст. 364 “Зловживання владою або службовим становищем” Кримінального кодексу України як ознака об'єктивної сторони злочину, що виражається у зловживанні службовим становищем.

Цей термін використовується як підстава для переміщення по службі, пов'язаного з відшкодуванням витрат на переїзд, збереженням пільг або здійснюваного всупереч бажанню поліцейського (за станом здоров'я, віком, у зв'язку з організаційно-штатними заходами), іноді – встановлення черговості надання чергових відпусток або навіть звільнення.

Термін “інтереси служби” у розділі “терміни” законодавства України визначено як інтереси держави взагалі, інтереси певного органу, підприємства, установи або організації, що не суперечать, не протиставляються інтересам держави [8]. Під інтересами служби можуть приховуватися

злочини, що здійснюються поліцейськими щодо яких вживатимуться заходи з недопущення відшкодування громадянам і організаціям шкоди, завданої незаконними діями (бездіяльністю) посадових осіб, відбуватися службове підроблення.

Не випадково, Закон України “Про Національну поліцію” забороняє поліцейським в виправданні своїх дій (бездіяльності) при виконанні службових обов’язків посилалися на інтереси служби, що говорить про вторинність цих інтересів щодо вимог законодавства [9].

Автори навчального посібника “Правове регулювання правоохоронної діяльності”, розглядаючи соціальну ефективність державної служби в правоохоронній сфері, зазначають, що як якості основний критерій ефективності державної служби в правоохоронній сфері варто розглядати оцінку якості діяльності правоохоронної системи з позицій інтересів всього суспільства як системи більш високого рівня, насамперед, з позицій оцінки рівня забезпечення безпеки особи, суспільства та держави, боротьби з корупцією [10, с. 320].

Поширеною формою корупційних проявів в поліції є посадові злочини корупційної спрямованості, зумовлені специфікою діяльності. Корупційні прояви не можуть обмежуватися тільки злочинними діями, передбаченими кримінальним законом. Закономірним має бути припущення про наявність корупційних адміністративних правопорушень.

Водночас сам термін “корупція” в Особливій частині КУпАП зустрічається тільки один раз в ст. 172-9, що встановлює відповідальність посадової чи службової особи за невиконання передбачених законом заходів щодо попередження корупції. Але закони встановлюють і інші заборони, спрямовані на запобігання корупції. Їх порушення, як дії самого державного службовця не тягнуть за собою адміністративну відповідальність. Передбачається, що державні службовці підлягають дисциплінарній відповідальності за порушення антикорупційних норм законодавства про державну службу.

О. О. Гейц у дисертаційному дослідженні “Публічно-правовий механізм протидії корупції в Україні” (2019 рік) зазначає, що проігноровано висвітлення статистики притягнення до дисциплінарної відповідальності за Єдиним державним реєстром осіб, які вчинили корупційні або пов’язані з корупцією правопорушення [11, с. 50–51].

Необхідно враховувати, що відповідно до ч. 1 ст. 15 КУпАП поліцейські несуть адміністративну відповідальність тільки за правопорушення, перелік яких визначений у КУпАП. За вчинення інших адміністративних правопорушень поліцейські притягаються до дисциплінарної відповідальності.

Можна стверджувати, що потенціал адміністративної відповідальності в сфері протидії корупції практично не задіяний. Службових чи посадових адміністративних правопорушень одилиці. Деякі вчені пропонують виділити та відокремити адміністративні правопорушення, вчинені державними службовцями, об’єктивну сторону яких утворює зловживання повноваженнями, а мотивом виступає майнова або особиста зацікавленість.

Проте, ми не підтримуємо таку позицію з наступних причин. По-перше, в провадженні у справах про адміністративні правопорушення неможливо встановити мотиви та цілі адміністративних проступків. Вина особи у вчиненні адміністративного правопорушення встановлюється формально як прямиий умисел. По-друге, встановлення адміністративної відповідальності в відношенні державних службовців завжди призводить до конкуренції двох видів відповідальності – адміністративної та дисциплінарної.

Дисциплінарна відповідальність може бути більш суворюю. На нашу думку, звільнення з державної служби тягне більш серйозні правові наслідки, ніж накладення адміністративного штрафу. По-третє, звільнення зі служби в поліції в якості дисциплінарного стягнення практично назавжди закриває можливість повернення на службу. В інших випадках, прояви корупції в поліції не кваліфікуються як злочини, за їх скоєння звільняють з поліції, тобто застосовують дисциплінарні стягнення.

Варто зауважити, що поліцейські як державні службовці несуть дисциплінарну відповідальність за вчинення проступків, що характеризуються невиконанням обов'язків, встановлених антикорупційним законодавством та відповідними положеннями законодавства про службу в поліції, наприклад, обов'язків і заборон: заборони розголошувати відомості, заборонені законом; берегти майно, надане для виконання службових обов'язків; представляти в установлений термін передбачені законодавством відомості; повідомляти керівника, інші уповноважені органи про факти схиляння до корупційних правопорушень. Правовий конфлікт, що виявляється у формі дисциплінарного проступку, вчиненого особою, яка проходить службу в Національній поліції, є юридичним фактом, в результаті якого може виникнути дисциплінарний спір щодо вирішення конфлікту [12, с. 130].

Порушення службової дисципліни, що виражаються в порушеннях антикорупційних заборон, обмежень, невиконанні вимог, самі по собі не можуть бути визнані корупційними проявами, оскільки в їх об'єктивних і суб'єктивних ознаках відсутні ознаки корупції. Це порушення вимог антикорупційного законодавства, які доцільно називати корупційними правопорушеннями, на відміну від правопорушень корупційного характеру, які переважно мають кримінально-правову природу. Легальна дефініція корупції не дозволяє точно окреслити коло корупційних проявів.

На нашу думку, невизначеність поняття “корупційне правопорушення” створює складності при виборі заходів впливу та протидії корупції в поліції.

З метою усунення цього протиріччя доцільно розмежувати корупційні правопорушення від правопорушень корупційного характеру за ознакою джерела порушуваних правових положень: корупційні правопорушення – порушення вимог законодавства про запобігання корупції; правопорушення корупційного характеру – адміністративні правопорушення та злочини, вчинені державними службовцями з метою отримання матеріальної вигоди, отримання або вимагання за виконання посадових обов'язків.

Цікавим є характеристика невиконання обов'язків за поданням відомостей, повідомлення керівників про факти схиляння до вчинення корупційних правопорушень, про виникнення особистої зацікавленості. З погляду на Методичні рекомендації щодо організації роботи із запобігання корупції юридичних осіб, що належать до сфери управління МВС такі проступки мотивовані та спрямовані на приховування інших корупційних правопорушень [13, с. 9].

З таким твердженням важко погодитись. З одного боку, уявлення перекручених або неповних даних у відомостях про майно, про доходи та про зобов'язання майнового характеру може бути обумовлено прагненням приховати доходи або майно, придбані корупційними діями. З іншого боку, при залученні до дисциплінарної відповідальності за ці правопорушення формально не потрібно встановлювати мотиви або цілі поліцейського, який допустив такого роду дисциплінарний проступок. Наявність або відсутність мотиву не впливає на кваліфікацію та не призначається дисциплінарне стягнення. Спотворення відомостей може бути викликано забудькуватістю.

Висновки. Отже, існують два основні підходи до визначення корупційних деліктів в державній службі: формування та нормативно-правове визначення переліку на основі суб'єктивних уявлень про корупцію; формулювання сутнісних ознак корупції. В антикорупційному законодавстві реалізується змішаний підхід, що включає наявність легальних дефініцій і затверджених переліків корупційних злочинів.

Легальна дефініція корупції, дана в ст. 1 Законі України “Про запобігання корупції”, не має практичного застосування. Доцільно відмовитися від спроби визначити корупцію в законодавстві, оскільки точне та вичерпне визначення цього явища неможливо.

Запропоновано розрізняти корупційні правопорушення та правопорушення корупційного характеру. Корупційне правопорушення – це невиконання державним службовцем або іншою особою вимог, встановлених законодавством України про запобігання корупції. Корупційне правопорушення – це порушення службової дисципліни, що посягає на службові відносини в сфері протидії корупції.

На відміну від корупційного правопорушення протиправне діяння, вчинене державним службовцям з метою отримання матеріальної вигоди для себе особисто або для третіх осіб, отримання або вимагання, вимога винагороди за виконання посадових обов'язків, є правопорушенням корупційного характеру. Таке правопорушення може бути кваліфіковано як злочин або як дисциплінарний проступок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шатрава С. О. (2018). Мінімізація корупційних ризиків під час проходження служби в органах Національної поліції. *Верховенство права*. № 1. С. 42–49. 2. Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку(1979). Резолюція 34/169 Генеральної Асамблеї ООН. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_282. 3. Міжнародний досвід боротьби з корупцією в секторі безпеки: висновки для України. Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. <https://niss.gov.ua/en/node/1702>. 4. Про ратифікацію Цивільної конвенції про боротьбу з корупцією (2005). Закон України від 16.03.2005 р. № 2476-IV. *Відомості Верховної Ради України*. № 16. Ст. 266. 5. Про запобігання корупції (2014). Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. № 49. Ст. 2056. 6. Ангеленюк А.-М. Ю., Копин М. І. (2017). Корупція серед працівників правоохоронних органів. *Проблеми вдосконалення діяльності правоохоронних органів щодо виявлення, попередження та припинення корупційних проявів*: матеріали постійно діючого науково-практичного семінару (м. Львів, 7 квітня 2017 р.). Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. С. 11–14. 7. Шевчук Г. (2019). Правовий статус управління з питань запобігання корупції та проведення люстрації в структурі МВС України. *Підприємництво, господарство і право*. № 8. С. 119–123. 8. Інтереси служби. Законодавство України. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/term/en/11418/sp?sp=:java:-:max100>. 9. Про Національну поліцію (2015). Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. № 40-41. Ст. 379. 10. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Лозинський Ю. Р. (2018) Правове регулювання правоохоронної діяльності: навчальний посібник. Львів: ЛьВДУВС. 11. Гейц О. О. (2019) Публічно-правовий механізм протидії корупції в Україні: дис. ... канд.. юрид. наук: спец.: 12.00.07. Дніпро. 12. Серета В. В., Ковалів М. В., Єсімов С. С. (2017). Дисциплінарне провадження в органах Національної поліції як вид адміністративно-юрисдикційної діяльності. *Південноукраїнський правничий часопис*. № 3. С. 129–133. 13. Методичні рекомендації щодо організації роботи із запобігання корупції юридичних осіб, що належать до сфери управління МВС (2019). Київ: МВС України.

REFERENCE

1. Shatrava S. O. *Minimizatsiya koruptsiynykh ryzykiv pid chas prokhozheniya sluzhby v orhanakh Natsional'noyi politysiyi*. [Minimizing corruption risks while serving in the National Police]. *Verkhovenstvo prava*. 2018. No. 1. P. 42–49. 2. *Kodeks povedinky posadovykh osib z pidtrymannya pravoporyadku* [Code of Conduct for Law Enforcement Officials]. Rezolyutsiya 34/169 Heneral'noyi Asambleyi OON. 1979. Retrieved from: [http:// https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_282](http://https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_282). (accessed 23.04.2020). 3. *Mizhnarodnyy dosvid borot'by z koruptsiyeyu v sektori bezpeky: vysnovky dlya Ukrayiny*. [International experience in the fight against corruption in the security sector: conclusions for Ukraine] : *Analitychna zapyska*. Natsional'nyy instytut stratehichnykh doslidzhen'. Retrieved from: <https://niss.gov.ua/en/node/1702>. [in Ukrainian]. 4. *Pro ratyifikatsiyu Tsyvil'noyi konventsiyi pro borot'bu z koruptsiyeyu* [On ratification of the Civil Convention for the Suppression of Corruption] : *Zakon Ukrayiny vid 16.03.2005 r. No. 2476-IV. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*. 2005. No. 16. P. 266. 5. *Pro zapobihannya koruptsiyi* [On the prevention of corruption] : *Zakon Ukrayiny vid 14.10.2014 r. No. 1700-VII. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*. 2014. No. 49. P. 2056. 6. Anhelenyuk, A. M., YU., Kopyn, M. I. *Koruptsiya sered pratsivnykiv pravookhoronnykh orhaniv* [Corruption among law enforcement officials]. Problemy vdoskonalennya diyal'nosti pravookhoronnykh orhaniv shchodo vyyavlennya, poperedzhennya ta prypynennya koruptsiynykh proyaviv: materialy postiyno diyuchoho naukovo-praktychnoho seminaru (L'viv, 7 kvitnya 2017 r.). L'viv : L'vivs'kyu derzhavnyy universytet vnutrishnykh sprav, 2017. P. 11–14. 7. Shevchuk H. *Pravovyy status upravlinnya z pytan' zapobihannya koruptsiyi ta provedennya lyustratsiyi v strukturi MVS Ukrayiny*. [Legal status of the Corruption Prevention and Lustration Unit within the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. *Pidpryyemnytstvo, hospodarstvo i pravo*. 2019. No. 8. P. 119–123. 8. Interesy sluzhby. *Zakonodavstvo Ukrayiny*. [Service interests. The legislation of Ukraine]. Retrieved from: [http:// https://zakon.rada.gov.ua/rada/term/en/11418/sp?sp=:java:-:max100](http://https://zakon.rada.gov.ua/rada/term/en/11418/sp?sp=:java:-:max100). [in Ukrainian]. 9. *Pro Natsional'nu politysiyu*. [About the National Police] : *Zakon Ukrayiny vid 02.07.2015 r. No. 580-VIII. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*. 2015. No. 40–41. P. 379.

10. Kovaliv M. V., Yesimov S. S., Lozyns'kyi YU. R. *Pravove rehulyuvannya pravoohoronnoyi diyal'nosti* [Legal regulation of law enforcement activities] : navchal'nyy posibnyk.. L'viv: L'vDUVS, 2018. 11. Heyts, O. O. *Publichno-pravovyy mekhanizm protydyi koruptsiyi v Ukraini*. [Public Legal Mechanism for Combating Corruption in Ukraine]. dys. ... kand.. yuryd. nauk: spets.: 12.00.07. Dnipro, 2019. 12. Sereda V. V., Kovaliv M. V., Yesimov S. S. *Dystyplinarne provadzhennya v orhanakh Natsional'noyi politysi yak vyd administratyvno-yurysdyktsiynoyi diyal'nosti*. [Disciplinary proceedings in the bodies of the National Police as a type of administrative and jurisdictional activity]. *Pivdenoukrayins'kyi pravnychyy chasopys*. 2017. No. 3. P. 129–133. 13. *Metodychni rekomendatsiyi shchodo orhanizatsiyi roboty iz zapobihannya koruptsiyi yurydychnykh osib, shcho nalezhat' do sfery upravlinnya MVS*. [Guidelines for the organization of work to prevent corruption of legal entities belonging to the Ministry of Internal Affairs] Kyiv: MVS Ukrainy, 2019.

Дата надходження статті: 23.07.2020 р.

Lesko Natalia

Lviv Polytechnic National University,
Institute of Law, Psychology and Innovative Education,
Associate Professor of the Department
of Administrative and Information Law,
Doctor of Law

TYPOLOGY OF CORRUPTION EVENTS IN POLICE

The article deals with theoretical aspects of typology of corruption manifestations in the police. Emphasis is placed on the existence of corruption risks affecting the effectiveness of police activities. It has been proven that preventing corruption risks is a complex process, as not all risks can be identified and assessed, many of them likely and probable. The principles of criminal, administrative and disciplinary liability of police officers for committing corruption offenses are considered. The main corruption risks during the service in the National Police have been identified and investigated. Proposed ways to minimize potential corruption risks during the service in the National Police.

It is emphasized that there are two main approaches to the definition of corruption offenses in the civil service: formation and normative-legal definition of the list based on subjective perceptions of corruption; formulation of essential signs of corruption. Anti-corruption legislation implements a mixed approach that includes the presence of legal definitions and approved lists of corruption crimes. However, the legal definition of corruption given in Art. 1 of the Law of Ukraine “On Prevention of Corruption” has no practical application. It is advisable to abandon the attempt to identify corruption in the law, since it is impossible to accurately and comprehensively identify this phenomenon.

It is proposed to distinguish between corruption offenses and corruption offenses. A corruption offense is a failure to comply with a civil servant or other person's requirements established by the legislation of Ukraine on the prevention of corruption. Corruption is a breach of official discipline that impinges on official relations in the area of combating corruption. Unlike a corruption offense, an unlawful act committed by public servants for the purpose of obtaining material gain for themselves or for third parties, obtaining or soliciting it, requiring compensation for the performance of official duties is a corruption offense. Such an offense may be qualified as a crime or a disciplinary offense.

Key words: National police, corruption, corruption risks, administrative responsibility, disciplinary responsibility.